

Стала економіка

УДК 330.341.1:004

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14593335>

Цифрова економіка та її роль у забезпеченні сталого економічного зростання: інституціоналізація цифрових інновацій

Никонюк Катерина Олегівна,

викладач кафедри міжнародної економіки Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, 04212, м. Київ, вул. Левка

Лук'яненка 13-б, Україна, ei.kneu@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2271-1538>

Величко Катерина Юріївна,

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та бізнесу Державного біотехнологічного університету, 61002, м. Харків,

вул. Алчевських 44, Україна, eklevyna@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7751-585X>

Мацюра Світлана Іванівна,

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та цифрового бізнесу Державного університету економіки і технологій, 50000, м. Кривий Ріг,

вул. Медична 16, Україна, sveta1979ok_ok@ukr.net

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3243-7683>

Прийнято: 12.12.2024 | Опубліковано: 03.01.2025

***Анотація.** У сучасних умовах цифрова економіка є не лише важливим драйвером інноваційного розвитку, але й необхідною передумовою для*

забезпечення сталого економічного зростання. Актуальність теми зумовлена необхідністю подолання бар'єрів і викликів, які постають на шляху цифровізації, а також важливістю створення ефективних інституційних механізмів для підтримки цифрових інновацій.

Метою дослідження є аналіз ролі цифрової економіки в забезпеченні сталого економічного зростання та розробка підходів до інституціоналізації цифрових інновацій з урахуванням сучасних викликів і можливостей.

У дослідженні використано міждисциплінарний підхід, який охоплює **методи** системного аналізу, порівняльний аналіз, статистичні методи для оцінювання впливу цифрових технологій на економіку, а також структурний аналіз для виявлення основних бар'єрів та проблем.

У **результатах** роботи встановлено, що цифрова економіка створює нові можливості для бізнесу, стимулює інновації та підвищує ефективність виробництва. Водночас визначено основні виклики, які супроводжують цифровізацію, зокрема нерівність доступу до технологій, низький рівень цифрової грамотності та недосконалість нормативно-правової бази. Особливу увагу приділено ролі інституційних механізмів, які є критично важливими для забезпечення сталого розвитку цифрової економіки. У статті також наведено рекомендації щодо усунення бар'єрів, що заважають ефективному впровадженню цифрових інновацій.

Висновки дослідження підтверджують необхідність зміцнення інституційних механізмів для підтримки цифрової трансформації. Це передбачає вдосконалення законодавства, розвиток цифрової інфраструктури та підвищення рівня цифрової грамотності серед населення. Комплексний підхід до розв'язання зазначених питань дозволить забезпечити сталий розвиток цифрової економіки та сприятиме зменшенню соціально-економічної нерівності.

Ключові слова: інноваційна інфраструктура, цифрова трансформація, економічна стабільність, регуляторні механізми, технологічний розвиток.

The digital economy and its role in ensuring sustainable economic growth: institutionalizing digital innovation

Kateryna Nykoniuk,

Lecturer of the Department International Economy of the Boris Grinchenko Kyiv Metropolitan University, 04212, Kyiv, st. Levka Lukianenka 13 B, Ukraine, ei.kneu@gmail.com, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2271-1538>

Kateryna Velychko,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Economic and Business of the State Biotechnological University, 61002, Kharkiv, st. Alchevsky 44, Ukraine, eklevyna@gmail.com
ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7751-585X>

Svitlana Matsiura,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Economics and Digital Business of the State University of Economics and Technologies, 50000, Kryvyi Rih, st. Medical 16, Ukraine, sveta1979ok_ok@ukr.net
ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3243-7683>

Abstract. *In modern conditions, the digital economy is not only an important driver of innovative development, but also a necessary prerequisite for ensuring sustainable economic growth. The relevance of the topic is due to the need to overcome barriers and challenges that arise on the path of digitalization, as well as the importance of creating effective institutional mechanisms to support digital innovations.*

*The **purpose** of the study is to analyze the role of the digital economy in ensuring sustainable economic growth and develop approaches to the*

institutionalization of digital innovations, taking into account modern challenges and opportunities.

*The study uses an interdisciplinary approach, which includes **methods** of system analysis, comparative analysis, statistical methods for assessing the impact of digital technologies on the economy, as well as structural analysis to identify key barriers and problems.*

***The results** of the study establishes that the digital economy creates new opportunities for business, stimulates innovation and increases production efficiency. At the same time, key challenges that accompany digitalization are identified, in particular, inequality of access to technologies, low levels of digital literacy and imperfect regulatory framework. Particular attention is paid to the role of institutional mechanisms, which are critically important for ensuring the sustainable development of the digital economy. The article also provides practical recommendations for eliminating barriers that hinder the effective implementation of digital innovations.*

***The conclusions** of the study confirm the need to strengthen institutional mechanisms to support digital transformation. This includes improving legislation, developing digital infrastructure and increasing the level of digital literacy among the population. A comprehensive approach to addressing these issues will ensure the sustainable development of the digital economy and contribute to reducing socio-economic inequality.*

***Keywords:** innovation infrastructure, digital transformation, economic stability, regulatory mechanisms, technological development.*

Постановка проблеми. Цифрова економіка є визначальним чинником трансформації сучасного світового господарства, впливаючи на всі сфери життя – від промисловості та фінансових послуг до освіти й соціального забезпечення. В умовах стрімкого розвитку цифрових технологій виникає питання їхньої ефективної інституціоналізації, що є основним чинником забезпечення сталого економічного зростання. Попри очевидні переваги

цифровізації, існує низка викликів, пов'язаних з адаптацією традиційних економічних моделей до нових умов, нерівністю доступу до цифрових інновацій та ризиками для кібербезпеки.

Однією з головних проблем є відсутність достатньо розвинених інституційних механізмів, які б сприяли гармонійному впровадженню цифрових технологій у різні галузі економіки. Уряди та бізнес-структури стикаються з необхідністю перегляду стратегій розвитку, спрямованих на створення сприятливого середовища для інновацій. Недостатнє законодавче забезпечення, низький рівень цифрової грамотності населення, а також слабка інтеграція цифрових рішень у бізнес-процеси створюють перешкоди для реалізації повного потенціалу цифрової економіки.

Іншим важливим аспектом є нерівномірний доступ до цифрових технологій між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються. Ця нерівність не лише загострює соціально-економічні проблеми, але й уповільнює глобальний прогрес у досягненні Цілей сталого розвитку ООН. З огляду на це, інституціоналізація цифрових інновацій вимагає комплексного підходу, який передбачає розвиток інфраструктури, покращення освітніх ініціатив та стимулювання міжнародної співпраці.

Отже, виникає необхідність у детальному аналізі ролі цифрової економіки в забезпеченні сталого економічного зростання, визначенні механізмів її інституціоналізації та розробці практичних рекомендацій для подолання наявних викликів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Цифрова економіка вже тривалий час перебуває у фокусі уваги як науковців, так і практиків. Значний внесок у розуміння її основних аспектів зробили роботи таких дослідників, як Н. А. Фітрія (N. A. Fitriya) [1], С. Росаді (S. Rosadi), З. Тахіра (Z. Tahira) [2], С. А. Х. Бахраві (S. A. H. Bahrawi) [3], які акцентують на трансформаційному впливі цифрових технологій на всі аспекти економіки та суспільства.

Висновки науковців підкреслюють важливість адаптації інституцій до нових викликів, пов'язаних із цифровізацією.

Учені В. Лю (W. Liu), Н. А. М. Насім (N. A. M. Naseem), Н. С. Мазлан (N. S. Mazlan) [4], Ф. Мен (F. Meng), Ю. Чжао (Y. Zhao) [5] розглядають вплив цифрових інновацій на продуктивність праці, зайнятість і економічну нерівність. Науковці зазначають, що цифрові технології сприяють зростанню ефективності бізнес-процесів, але водночас можуть поглиблювати розрив між висококваліфікованими та низькокваліфікованими працівниками.

У вітчизняному контексті дослідження О. М. Ащеулової, В. Ф. Гарькавої, Р. О. Іваненка, О. В. Циганенка [6], В. Ф. Гарькавої, О. А. Хитрової, М. В. Пшеничної, О. В. Орленко [7] присвячені викликам і можливостям цифровізації в Україні. Автори аналізують основні бар'єри на шляху до цифрової трансформації, такі як недостатня цифрова грамотність, слабка інфраструктура та нерозвиненість нормативно-правового регулювання. Зроблені вченими висновки дозволяють ідентифікувати основні напрями, які потребують уваги для забезпечення сталого економічного зростання в умовах цифровізації.

Н. Мгадмі (N. Mgadmi) зі співавторами [8], К. В. Б. Мурті (K. V. B. Murthy), А. Калсі (A. Kalsie), Р. Шанкар (R. Shankar) [9] акцентують на технічних і економічних аспектах впровадження цифрових інновацій, тоді як інституційні чинники залишаються менш вивченими.

Таким чином, необхідність у дослідженні ролі інституцій у розвитку цифрової економіки є очевидною.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значний прогрес у дослідженні цифрової економіки, залишається низка аспектів, які потребують подальшого вивчення. Одним із головних проблемних питань є створення універсальних інституційних механізмів, здатних враховувати різні рівні економічного розвитку держав та сприяти інтеграції цифрових технологій у національну економіку. Наявні підходи

здебільшого орієнтовані на країни з високим рівнем розвитку, водночас недостатньо враховано специфічні потреби країн, що розвиваються.

Ця стаття спрямована на розв’язання зазначених проблем, акцентуючи на інституціоналізації цифрових інновацій, розробці рекомендацій для їхнього впровадження та аналізі механізмів подолання бар’єрів і ризиків, що супроводжують процес цифровізації. Дослідження має на меті заповнити прогалини в розумінні того, як цифрові інновації можуть стати рушійною силою сталого розвитку, забезпечуючи зменшення ризиків і подолання перешкод, які виникають у процесі їх інтеграції.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті – дослідити роль цифрової економіки в забезпеченні сталого економічного зростання, а також розробити підходи до інституціоналізації цифрових інновацій з урахуванням сучасних викликів і можливостей.

Завдання статті:

- 1) здійснити аналіз сучасного стану цифрової економіки та її впливу на економічний розвиток;
- 2) схарактеризувати роль інституційних механізмів у розвитку цифрової економіки;
- 3) визначити основні проблеми та бар’єри, які перешкоджають ефективному впровадженню цифрових інновацій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цифрова економіка сьогодні є невіддільною частиною повсякденного життя, формуючи нові можливості для розвитку бізнесу, вдосконалення систем управління та підвищення якості життя суспільства загалом. Вона не лише змінює традиційні економічні процеси, але й створює інноваційний фундамент для стійкого розвитку в усіх сферах діяльності.

В епоху четвертої промислової революції передові технології, такі як великі дані, штучний інтелект, інтернет речей і блокчейн, стали рушійною силою змін. Вони дозволяють компаніям працювати швидше, точніше та

ефективніше, відкриваючи перспективи для зниження витрат, підвищення продуктивності та створення нових ринків.

Ці технології також сприяють впровадженню нових підходів до управління ресурсами та подолання глобальних викликів, таких як екологічні проблеми чи економічна нерівність. Наприклад, автоматизація процесів на основі штучного інтелекту дозволяє оптимізувати виробництво, зменшуючи викиди та споживання ресурсів. Інтернет речей сприяє підвищенню якості життя через «розумні» міста, де системи комунікації та інфраструктури працюють узгоджено, створюючи комфортні умови для мешканців.

Як зазначає І. Саух, термін «цифрова економіка» вперше з'явився в 1995 році завдяки Дону Тапскотту [10, с. 231]. Термін «цифрова економіка» описує економічну систему, що базується на цифрових комп'ютерних технологіях і часто ідентифікується як інтернет-економіка, нова економіка або вебекономіка. Згідно з думкою Н. І. Гражевської, А. М Чигиринського, спільною рисою наукових підходів до визначення поняття «цифрова економіка» є акцент на активному використанні інформаційно-комунікаційних технологій у процесах виробництва та відтворення [11, с. 55]. Мова йде про формування нової економічної реальності, яка поступово витісняє застарілу індустріальну парадигму розвитку. Це відкриває можливості для створення продукції з більшою доданою вартістю, формування нових робочих місць та сприяє подоланню численних екологічних, соціальних і культурних викликів. На рисунку 1 узагальнено ознаки цифрової економіки.

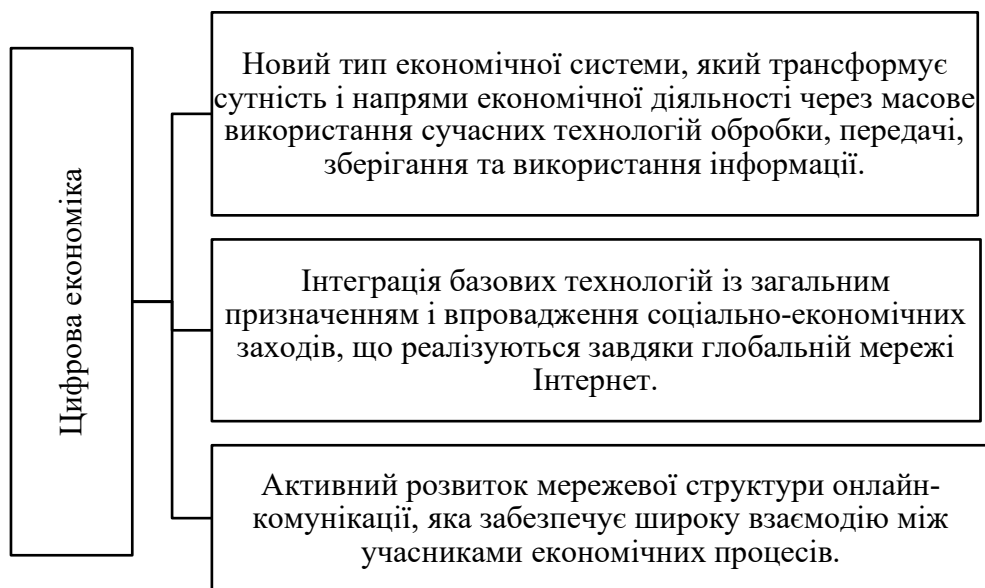

Рис. 1. Основні ознаки цифрової економіки

Джерело: складено авторами на основі [11; 12]

Один із пріоритетних напрямів цифрової трансформації економіки полягає в інтеграції інформаційних і комунікаційних технологій (далі – ІКТ) [13, с. 209]. Такий підхід сприяє створенню взаємопов’язаної екосистеми, у якій дані виступають головним рушієм інновацій та розвитку. Завдяки впровадженню ІКТ компанії отримують можливість удосконалювати робочі процеси, оперативно адаптуватися до змін і посилювати свої позиції на світовому ринку. Це дозволяє не лише відповідати сучасним викликам, але й досягати конкурентних переваг у глобальному середовищі.

Як справедливо стверджують Р. Москалик та В. Балашова, спираючись на дані дослідження ЮНКТАД [14, с. 44], інформація, яка передається через кордони, перетворилася на стратегічно важливий ресурс у сучасній цифровій економіці. Нова глобальна економіка дедалі більше залежить від інтернет-технологій, які стали основою багатьох бізнес-процесів, державного управління та суспільної комунікації. Важливим показником цієї залежності є зростання кількості користувачів Інтернету у світі. У період з 2005 до 2022 року їхня кількість зросла у 4,24 раза: з 15,6 % до 66,3 % від загальної кількості населення. Ця динаміка свідчить про те, що Інтернет має важливе

значення в повсякденному житті людей і є рушієм економічних та соціальних трансформацій.

Рівень розвитку країн відіграє важливу роль у масштабах поширення Інтернету. Так на рис. 2 чітко проглядаються відмінності, що мали місце у 2022 році: серед країн із високим рівнем доходів користувачі Інтернету становили 92,4 % населення, тоді як у країнах із низьким рівнем доходів цей показник досягнув лише 26,4 %.

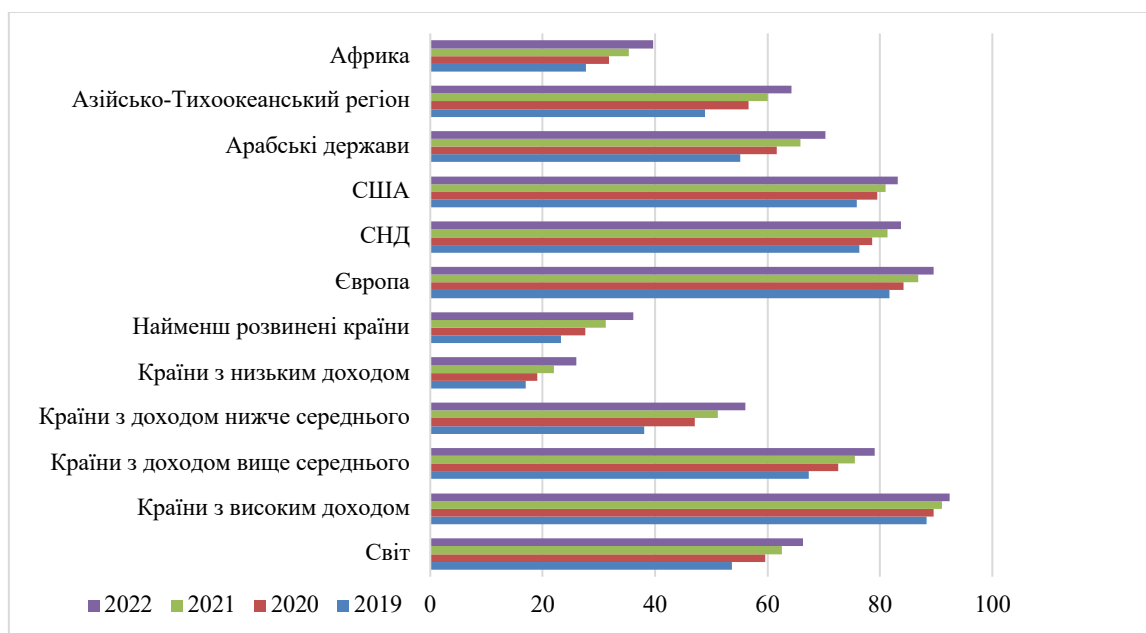

Рис. 2. Рівень поширення Інтернету у світі, 2019–2022 рр.

Джерело: складено автором на основі [14]

Ця нерівність підкреслює важливість подолання цифрового розриву, оскільки доступ до Інтернету є основним чинником соціально-економічного розвитку, освіти, інновацій та участі в глобальній економіці. Розв’язання цієї проблеми є одним із найважливіших завдань для забезпечення інклюзивного та стійкого розвитку у світі.

Важливим аспектом ролі урядів у процесі цифрової трансформації є забезпечення рівного доступу до цифрових інструментів і знань для кожного громадянина [15]. У контексті цього завдання набуває актуальності розвиток цифрової інклюзії, що охоплює інвестування в ІТ-освіту, забезпечення

доступу до Інтернету, а також створення систем електронного урядування, доступних для всіх, зокрема людей з інвалідністю та соціально вразливих груп. Такий підхід сприяє формуванню взаємопов'язаної цифрової екосистеми, де кожен має можливість повноцінно брати участь у цифровому суспільстві. Це не лише усуває бар'єри для соціальної інтеграції, а й стимулює інновації та економічний розвиток, що є важливим для зміцнення позицій країни в глобальному середовищі.

Особливий інтерес викликає процес упровадження цифрових інновацій у реальне життя. Це означає розробку нових правил, організаційних підходів і соціальних рішень, які допомагають гармонійно інтегрувати цифрові технології в економічну систему. Завдяки цьому традиційні галузі отримують шанс на оновлення, ресурси використовуються більш раціонально, а шкода для природи зменшується. Усе це робить цифрові інновації важливим інструментом у досягненні глобальних цілей сталого розвитку.

У таблиці 1 визначено ключові риси електронно-цифрового суспільства, що створюють основу для інституалізації цифрової економіки. Вони змінюють традиційні підходи до управління, виробництва й споживання, сприяючи формуванню нових моделей взаємодії в економічній та соціальній сферах. Ці процеси підкреслюють трансформаційну природу цифрових змін, які впливають на всі аспекти сучасного суспільства.

Таблиця 1

Ключові риси електронно-цифрового суспільства

Назва	Характеристика
Орієнтація на знання	Інформація та знання стають основним ресурсом та рушійною силою розвитку.
Цифрова форма представлення об'єктів	Перехід до цифрових форматів у всіх сферах діяльності.
Віртуалізація виробництва	Розширення можливостей для створення продуктів і послуг у віртуальному середовищі.

Інноваційна природа технологічних процесів	Постійне вдосконалення технологій і підходів до їхнього використання.
Інтеграція та конвергенція систем	Об'єднання різних рівнів і секторів економіки та суспільного життя в єдину взаємопов'язану мережу.
Усунення посередництва	Спрощення процесів обміну завдяки прямій взаємодії виробника зі споживачем.
Трансформація відносин «виробник-споживач»	Скорочення ланцюжків постачання та створення більш прозорих і гнучких моделей взаємодії.
Динамізм	Здатність суспільства швидко реагувати на зміни та впроваджувати нові рішення.
Глобалізація комунікацій	Поширення інформаційних технологій, що об'єднують людей і організації по всьому світу.

Джерело: складено автором на основі [12]

Л. П. Чубук, О. В. Яценко, Н. Л. Овандер вказують на процес інституалізації економіки як на механізм, який формує цифрову економіку та впливає на її розвиток. Інституції, як формальні (наприклад, закони, норми, права власності), так і неформальні (культура, звичаї, соціальні конвенції), відіграють вирішальну роль у регулюванні відносин між учасниками цифрової сфери [16].

Значення загального інституційного порядку важко переоцінити, адже він є основою для функціонування всіх суб'єктів ринкової економіки. Інституційні зміни створюють умови для адаптації до нових викликів і можливостей, які виникають у динамічному середовищі цифрової трансформації. Особливу роль у цьому відіграє взаємодія інституційних перетворень та механізмів державного управління, адже через формальні інститути, такі як закони, регулювання та стандарти, забезпечується реалізація ключових суспільних інтересів.

Розвиток інституційного середовища сприяє формуванню прозорих і справедливих правил гри для всіх учасників ринку. Це створює передумови для підвищення конкурентоспроможності національної економіки та

забезпечує стабільність ринкових процесів. Одним із важливих аспектів цього процесу є інституціоналізація державних структур з урахуванням сучасних цифрових технологій, яка сприяє зниженню транзакційних витрат і підвищенню ефективності економічного управління. Ці напрями трансформації інститутів є основою для подальшого розвитку цифрової економіки, формуючи нові підходи до управління та впровадження технологій у суспільне життя.

Таблиця 2

Основні напрями інституціоналізації державних структур у процесі адаптації до сучасних цифрових технологій

Напрямок	Характеристика
Розвиток технологічних платформ	Заохочення співпраці між організаціями та зменшення бар'єрів для спільного переходу на новітні технології.
Модернізація законодавства	Адаптація правової бази до сучасних цифрових відносин для ефективної підтримки розвитку цифрової економіки.
Стандартизація цифрових технологій	Впровадження єдиних стандартів через державне замовлення на цифрові продукти та послуги.
Податкові стимули	Зниження податкового навантаження, зменшення страхових внесків і надання пільг для інвестицій у цифрову модернізацію.
Розвиток цифрової грамотності	Навчання кваліфікованих кадрів та інформування населення про переваги цифрових технологій.
Забезпечення кібербезпеки	Впровадження правових норм для боротьби з кіберзлочинами та налагодження міжнародної співпраці у сфері кібербезпеки.
Підтримка інновацій	Стимулювання наукових досліджень, розвиток нових технологій і залучення приватних інвестицій у цифрові проєкти.
Підтримка експорту	Допомога виробникам у виході на світові ринки, включно з маркетинговою підтримкою та фінансовими гарантіями для експорту ІТ-продуктів.
Міжнародна співпраця	Сприяння інтеграції компаній у глобальні технологічні альянси та забезпечення доступу до міжнародних ринків і сервісів.

Джерело: складено автором на основі [17]

Ефективне впровадження цифрових інновацій є складним процесом, який супроводжується як новими можливостями, так і численними викликами. Цифрова економіка, завдяки своїй транскордонній та безпаперовій природі, відкриває унікальні перспективи для розвитку бізнесу, зростання продуктивності та оптимізації ресурсів [18, с. 4]. Однак водночас вона створює нові труднощі для регулювання, які стають серйозними викликами для держав і міжнародної спільноти. Серед цих викликів можна виокремити відповідальність онлайн-платформ за контент, регулювання цифрових валют, забезпечення кібербезпеки, захист персональних даних та необхідність адаптивної нормативно-правової бази.

Особливу увагу варто приділити впливу цифрових технологій на соціальну сферу та ринок праці. З одного боку, автоматизація процесів і використання штучного інтелекту сприяють підвищенню ефективності та якості продукції, але з іншого – призводять до скорочення робочих місць, особливо для низькокваліфікованих працівників. Це створює загрозу зростання технологічного безробіття, яке потребує активних дій з боку урядів і бізнесу. Необхідно розробляти програми перенавчання та перекваліфікації працівників, що дозволить людям адаптуватися до нових вимог ринку праці та зберегти економічну активність.

Крім того, адаптація до цифрових технологій супроводжується тимчасовим зниженням продуктивності праці через переналаштування робочих процесів і необхідність освоєння нових інструментів. Це вимагає не лише інвестицій в освіту, але й створення систем підтримки для працівників і підприємств, які перебувають у процесі цифрової трансформації. Важливо, щоб ці заходи враховували потреби як великих компаній, так і малого та середнього бізнесу, який часто стикається з ресурсними обмеженнями.

Ще однією важливою проблемою є зростання цифрової нерівності між різними соціальними групами та регіонами. Відсутність доступу до високошвидкісного Інтернету, сучасних гаджетів і знань значно обмежує

можливості частини населення брати участь у цифровій економіці. Для розв'язання цієї проблеми необхідно розвивати інфраструктуру, інвестувати в цифрову інклюзію та забезпечувати рівні можливості для всіх громадян, незалежно від їхнього соціального статусу чи місця проживання.

Цифрова революція також загострює питання приватності та безпеки в умовах глобалізації даних. Захист персональної інформації та боротьба з кіберзлочинністю стають одними з пріоритетів для сучасних держав. У цьому контексті важливим є створення ефективної системи регулювання, яка забезпечить баланс між свободою доступу до інформації та захистом приватного життя громадян.

Таким чином, цифровізація є багатогранним явищем, яке потребує системного підходу. Адаптація до нових реалій вимагає від суспільства, держави та бізнесу узгоджених дій, що передбачають розвиток регуляторної бази, інвестиції в людський капітал і технологічну інфраструктуру. Тільки комплексні заходи дозволять перетворити виклики цифрової трансформації на можливості для сталого розвитку та підвищення якості життя.

Висновки. У процесі дослідження було встановлено, що цифрова економіка є важливим драйвером сучасного економічного зростання. Її вплив на економічний розвиток виявляється через покращення ефективності виробництва, створення нових можливостей для бізнесу та стимулювання інновацій. Водночас адаптація до цифрових технологій супроводжується тимчасовими труднощами, такими як зниження продуктивності праці через потребу перенавчання працівників, скорочення робочих місць та зростання рівня технологічного безробіття. Це свідчить про необхідність усебічного підходу до розробки політик цифровізації.

Серед основних проблем та бар'єрів визначено нерівномірність доступу до цифрових технологій між різними регіонами та країнами, а також слабку інтеграцію цифрових рішень у традиційні бізнес-процеси. Крім того,

відсутність розвинених інституційних механізмів ускладнює впровадження інновацій, що створює додаткові виклики для сталого економічного зростання.

Інституційні механізми відіграють провідну роль у забезпеченні сталого розвитку цифрової економіки. Їх ефективне функціонування сприяє гармонійному впровадженню технологій, зниженню ризиків та мінімізації негативних наслідків цифровізації. Для досягнення цієї мети необхідно зміцнювати нормативно-правову базу, стимулювати розвиток цифрової інфраструктури та підвищувати цифрову грамотність населення.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні можливостей інституціоналізації цифрових інновацій в різних секторах економіки, зокрема процесу адаптації інституцій до нових цифрових реалій, розробку політик і стратегій для інтеграції цифрових технологій у різні економічні та соціальні інститути.

Список використаних джерел

1. Fitriya N. A. The Role of Digital Economy to Enhancing Sustainable Economic Development. *International Journal of Social Science and Business*. 2020. Vol. 4. P. 520–528. DOI: 10.23887/ijssb.v4i4.28881
2. Rosadi S.D., Tahira Z. Consumer Protection In Digital Economy Era : Law In Indonesia. *Yustisia Jurnal Hukum*, 2018. Vol. 7. №1. P. 85–97. DOI: <https://doi.org/10.20961/yustisia.v0i0.20144>
3. Bahrawi S. A. H. The Role of The Digital Economy in Achieving Sustainable Development. *Journal of Organizational Behavior Research*. 2022. Vol. 7. № 1. P. 228–242. DOI: <https://doi.org/10.51847/cxHOxsZOj1>
4. Liu W., Naseem N. A. M, Mazlan N. S. Research on the impact of digital economy on green total factor productivity: theoretical mechanism and multidimensional empirical analysis. *Frontiers in Environmental Science*. Vol. 12. Art. 1383764. DOI: 10.3389/fenvs.2024.1383764

5. Meng F., Zhao Y. How does digital economy affect green total factor productivity at the industry level in China: from a perspective of global value chain. *Environmental Science and Pollution Research*. 2022. Vol. 29. № 52. P. 79497–79515. DOI: 10.1007/s11356-022-21434-0M

6. Ащеулова О. М., Гарькава В. Ф., Іваненко Р. О., Циганенко О. В. Аналіз концепцій напрямів цифрової трансформації економіки. *Академічні візії*. 2023. Вип. 16. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/191> (дата звернення: 20.10.2024).

7. Гарькава В. Ф., Хитрова О. А., Пшенична М. В., Орленко О. В. Тренди розвитку менеджменту та бізнес-технологій в умовах формування сучасної української економіки. *Академічні візії*. 2023. Вип. 16. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/170> (дата звернення: 20.10.2024).

8. Mgadmi N., Moussa W., Béjaoui A., Sadraoui T., Guachaoui A. Revisiting the nexus between digital economy and economic prosperity: evidence from a comparative analysis. *Journal of Telecommunications and the Digital Economy*. 2021. Vol. 9 № 2 P. 69–90. DOI: 10.18080/jtde.v9n2.384

9. Murthy K. V. B., Kalsie A., Shankar R. Digital economy in a global perspective: is there a digital divide? *Transnational Corporations Review*. 2021. Vol. 13. № 1. P. 1–15. DOI: 10.1080/19186444.2020.1871257

10. Саух І. В., Шиманська В. В., Момонт Т. В. Цифрова економіка України: сучасний стан, тенденції, проблеми розвитку. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2019. № 1. С. 230–236. DOI: 10.31891/2307-5740-2018-266-1-230-236

11. Гражевська Н. І., Чигиринський А. М. Цифрова трансформація економіки в умовах посилення глобальних ризиків і загроз. *Економіка та держава*. 2021. № 8. С. 53–57. DOI: 10.32702/2306-6806.2021.8.53

12. Радєв Д. В. Інституціональні основи формування і розвитку цифрової економіки. *Економічний простір*. 2024. № 189. С. 207–212. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-37>

13. Трохимець О. І. Цифрова економіка та трансформація традиційних індустрій: виклики та можливості інституціоналізації цифрової економіки. *Економіка та суспільство*. 2024. №59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-168>

14. Москалик Р., Балашова В. Тенденції цифрової трансформації у світовій економіці. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2023. № 6. С. 42–55. DOI: 10.31617/3.2023(131)03

15. Храпкіна В. В. Цифрова економіка та її роль у забезпеченні сталого економічного зростання: інституціоналізація цифрових інновацій. *Академічні візії*. 2024. №29. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.11163413>

16. Чубук Л. П., Яценко О. В., Овандер Н. Л. Вплив цифрової економіки на зміну моделей бізнесу та фінансового управління: інституціоналізація цифрових трансформацій. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2024. № 1(44). DOI: 10.31673/2415-8089.2024.010008

17. Семенов А., Трохимець О., Томарева-Патлахова В. Інституціоналізація цифрових трансформацій та зміна бізнес-моделей в контексті розвитку цифрової економіки. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2024. № 1(10). С. 94–98. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.10-17>

18. Губернат Т. Я. Цифрова економіка як каталізатор розвитку малих та середніх підприємств: інновації та інституціоналізація. *Академічні візії*. 2024. №30. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10960868>.